

Markus J. Beyrer: „Lietuva turi visus šansus tapti skaitmeninės pramonės centru. Tik nekartokite svetimų klaidų“

Skaitmeninė pramonė, robotizuotos ir automatizuotos gamyklos, kuriose didelę darbo dalį atlieka mašinos ir robotai, o žmonės juos tik prižiūri, – daugelio Europos šalių, taip pat ir Lietuvos realybė. Tai akivaizdžiausios skaitmeninės revoliucijos, vadinamosios „Industry 4.0“ pasekmės, tačiau ilgainiui tai keis ne tik pasaulį, kuriame gyvename, ar darbo, kuri dirbame, supratimą, bet ir turės įtakos tam, kaip gyvename ar net mažstome, įsitikinęs 34-ių Europos šalių verslininkus vienijančios organizacijos „BusinessEurope“ vadovas Markus J. Beyrer.

Apie tai, su kokiais iššūkiais bei naujomis galimybėmis susiduria Europos verslas, ir kodėl jau dabar turime galvoti, kaip Lietuvai spėti į skaitmeninimo traukinį, kalbėjomės prieš M. J. Beyrer vizitą į Lietuvą.

Kalbos apie pramonės skaitmeninimą ir robotizavimą sklando jau seniai, sukurta daug naujų technologinių sprendimų, tačiau ar iš tiesų būtent Europa yra šio proceso centras? Kaip atrodome kitų šalių bei rinkų kontekste?

Nors apie išmaniuosius fabrikus bei skaitmeninimą kalbame jau ne pirmi metai, Europos pramonėje šis procesas dar tik išibėgėja. Atsiliekame nuo lyderiaujančių rinkų – JAV, Kanados ar Japonijos. Investicijos į skaitmeninimą, tenkančios vienam gyventojui per pastaruosius kelerius metus Europoje sumažėjo vidutiniškai nuo 106 eurų iki 99 eurų. Tuo tarpu Kanadoje ar JAV vienam žmogui tenka apie 200 eurų investicijų.

Europoje skaitmeninimo sektoriaus lyderės – Airija, Vokietija, Nyderlandai, Skandinavijos šalys. Tačiau skirtumai tarp valstybių palyginti dideli, tikrai ne visos šalys vystosi vienodai ir būtent tai yra didžiausias iššūkis bendrai Europos rinkai. Kiekviena šalis turi savo politiką ir prioritetus, tačiau trūksta koordinavimo, bendrų veiksmų ir vieningos politikos gairių. Nė viena šalis paskirai nepavers Europos skaitmeninių sprendimų ir robotizuotos pramonės centru. Tam reikia bendrų visų šalių pastangų.

Žvelgiant istoriškai, kiekviena didžioji pramonės revoliucija iš esmės keisdavo ne tik pramonės, bet ir visuomenės veidą. Tokios vertybės kaip greitis, efektyvumas, sumažinti gamybos kaštai, žmonių darbo vertė ir pobūdis iš esmės keitė tai, kaip gyvename, vartojame ar mokomės. Kokios permainos šiuo požiūriu laukia, o gal jau ir prasidėjo visuomenėje, kalbant apie skaitmeninę revoliuciją ir išmaniuosius fabrikus?

Visiškai teisingai, istorija byloja, kad pokyčiai būna didžiuliai. Istorija byloja ir dar viena dalyką – pramonės revoliucija neišvengiama, jokia šalis ar pramonės sektorius negali tikėtis likti nuošalyje. Tad ir dabar turime suvokti, kad ketvirtoji pramonės revoliucija nėra

Markus J.Beyrer: „Lietuva turi visus šansus tapti skaitmeninės pramonės centru. Tik nekartokite svetimų klaidų“

pasirinkimas – tai neišvengiamybė, kuri jau vyksta. Tad svarstymai ar joje dalyvauti nėra labai prasmingi, kur kas svarbiau suvokti, kad pasirinkimo nėra, o laimės tie, kurie bus aktyviausi ir sugebės tinkamai valdyti procesus.

Kalbant apie tai, kaip keisis gyvenimas, tai jau dabar galime prognozuoti, kad pokyčiai bus milžiniški: nepalyginamai saugesni ir greitesni logistikos sprendimai, geresnė sveikatos apsaugos sistema, kurioje skaitmeniniai sprendimai iš esmės keičia tyrimų bei nuolatinės sveikatos būklės stebėjimo galimybes, ir daugybė kitų sričių.

Dar vienas išskirtinis šios revoliucijos bruožas – neįtikėtinas pokyčių greitis. Prieš tai vykusi revoliucija buvo susijusi su automatizavimu ir mes žinome, kaip ji pakeitė pasaulį, tačiau vis dėlto tai užtruko kone pusę amžiaus. Ir taip, ji taip pat turėjo ne tik šalininkų, bet ir tų, kurie baiminosi, jog technologijos pasaulį pavers nevaldomu. Dabar tai atrodo juokinga, bet, tarkime, buvo labai aršiai diskutuojama, ar galima grynujų pinigų išdavimą patikėti mašinoms, ar žmonės dėl to nepraras darbo. Dabar bankomatas tapo visiškai įprastu dalyku, be kurio neišsivaizduojame savo gyvenimo.

Užsiminėte, kad visada vykstant pokyčiams diskutuojama, kaip jie paveiks darbo rinką, baiminamasi, kad dalis specialybių taps nepaklausios, žmonės neteks darbo. Panašūs nuogąstavimai girdisi ir kalbant apie skaitmeninę revoliuciją, esą robotai pakeis žmones daugelyje sričių. Kaip vertinate tokius svarstymus?

Faktas, kad darbo pobūdis keisis, ir jis jau keičiasi. Tačiau kalbėti apie tai, kad žmonės kaip darbo jėga taps nereikalingi, tikrai nėra pagrindo. Jie dirbs kitokius, „protingesnius“ ir daugiau specifinių įgūdžių reikalaujančius darbus. Mano galva labai iškalbingas pavyzdys – „Red Bull“ gamykla Austrijoje. Per dieną ten pagaminama keli milijonai gėrimo skardinių, bet prie to proceso prisiliečia vos trys žmonės, nes visa gamybos grandis yra automatizuota. Tačiau tai nereiškia, kad dirbančių šiai įmonei sumažėjo, net gi priešingai – išaugo skaičius tų, kurie gamina ir prižiūri automatines sistemas, gamybos produktų tiekėjų vaidmuo taip pat padidėjo, rinkodaros reikšmė išaugo ir būtent šiose srityse koncentruojasi pagrindiniai žmogiškieji ištekliai.

Dabartinės skaitmeninės revoliucijos greitis, kaip sakiau, sunkiai suvokiamas ir bene labiausiai jis palies mokslo sistemą – tai, kokių specialistų dar tik reikės, turime numanyti ir tam ruoštis jau dabar. Tai, aišku, paradoksalu, nes kai kurių specialybių poreikio mes veikiausiai net neišsivaizduojame, bet jei norime būti konkurencingi pasaulio rinkose, turime nebijoti greitai keistis, bandyti ir būti truputį futurologais.

Čia labai svarbus vaidmuo apskritai tenka mokslininkams ir akademikams, kurie savo

Markus J.Beyrer: „Lietuva turi visus šansus tapti skaitmeninės pramonės centru. Tik nekartokite svetimų klaidų“

įžvalgomis, atradimais bei sukuriamomis inovacijomis labai prisideda prie pokyčių, bendradarbiaudami su verslu. Valstybės vaidmuo skatinant verslo ir mokslo partnerystę, taikant mokestines lengvatas bei skatinant daugiašalį bendradarbiavimą - taip pat yra neįkainojamas. Apie tai bei didžiuosius iššūkius ir kalbėsiu Vilniuje vykstančioje parodoje „Balttechnika“.

Įvardijote, kokios ES šalys yra ketvirtosios pramonės revoliucijos lyderės Europoje. Tačiau ko iš jų gali pasimokyti mažesnės šalys, konkrečiai Lietuva? Kokie tokių šalių privalumai?

Kalbant apie skaitmeninę revoliuciją, svarbiausia yra nesikoncentruoti ir neužsidaryti tik šalies viduje. Tai globalus procesas ir nesvarbu, kokio didumo ar mažumo yra šalis - svarbu, ką ji gali sukurti. Juk skaitmeninė revoliucija ir yra apie tai, kad visiškai į antrą planą nueina atstumo, transportavimo problemos, kurti produktus galima vienu metu keliose šalyse realiu laiku, vienam su kitu net nesusitikus. Tai ir padaro šiuos procesus tokiais efektyviais.

O jūsų stiprybė - puiki infrastruktūra, greičiausias internetas, kuriuo tikrai galite didžiuotis, ir aukštos klasės specialistai, kurių šalyje tikrai daug.

Yra ir dar vienas dalykas - jūs jau galite pasimokyti ir nebekartoti tų eksperimentinių klaidų, kurias ant savo kailio išbandė kitos šalys. Tai labai didelis privalumas. Naudokitės juo.

„BusinessEurope“ vadovas Lietuvoje, parodų ir kongresų centre „Litexpo“ vykstančioje inžinerinės pramonės parodoje „Balttechnika“ lankysis gegužės 10 d. bei dalyvaus tarptautinėje skaitmeninės revoliucijos aktualijoms skirtoje konferencijoje. Jubiliejinėje 25-ojoje parodoje gegužės 10-12 d. bus pristatomos inžinerinės pramonės naujovės, Lietuvos mokslininkų bei verslininkų išradimai, užsienio įmonių produkcija, taip pat vyks specialistams skirti renginiai ir susitikimai.

